

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2011. november 17. (18.11)
(OR. en)**

16743/11

**EDUC 268
SOC 981**

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	15108/11 EDUC 247 SOC 847
Biz. jav. sz.:	7169/11 EDUC 40 SOC 186
Tárgy:	Tervezet – A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programról – <i>Az állásfoglalás elfogadása</i>

Az Állandó Képviselők Bizottsága 2011. november 15-i ülésén megállapította, hogy – a román delegáció nyelvi fenntartását kivéve – egyhangú megállapodás született a fenti tanácsi állásfoglalás-tervezetről.

A Tanács tehát felkérést kap arra, hogy – amennyiben a fennmaradó fenntartást visszavonják – a mellékelt szöveg alapján fogadja el az állásfoglalást, és a Hivatalos Lapban történő közzététel céljából továbbítsa azt.

A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

MIVEL:

az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó *Európa 2020* stratégia leszögezte, hogy az egész életen tartó tanulás és készségfejlesztés kulcsfontosságú a jelenlegi gazdasági válság és a népesség idősödésének kezelése szempontjából, illetve az Európai Unió tágabb gazdasági és szociális stratégiájában,

amint a válság rámutatott, a felnőttkori tanulás¹ fontos szerepet játszhat az *Európa 2020* stratégia célkitűzéseinek elérésében és abban, hogy a felnőtt – különösen az alacsony képzettségű és az idősebb – munkavállalók jobban tudjanak alkalmazkodni a munkaerő-piaci és társadalmi változásokhoz. A felnőttkori tanulás révén tovább- vagy átképzésben részesülhetnek a munkanélküliek és a szerkezeti átalakítás vagy a pályafutásukhoz kapcsolódó változások által érintett személyek, valamint jelentősen hozzájárul a társadalmi befogadáshoz, az aktív polgári szerepvállaláshoz és a személyes fejlődéshez,

ÉS TEKINTETTEL

1. „A felnőttkori tanulás: tanulni sohasem késő” című, 2008. január 16-i európai parlamenti állásfoglalásra, amely arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az ismeretszerzést, és teremtsék meg az egész életen át tartó tanulás kultúráját, különösen azáltal, hogy a nemek közötti egyenlőség elvével összhangban intézkedéseket hoznak a felnőttoktatás vonzerejének, hozzáférhetőségének és eredményességének növelése céljából;

¹ E szöveg alkalmazásában a *felnőttkori tanulás* fogalma kiterjed minden olyan formális, nem formális és informális – akár általános, akár szakmai jellegű – tanulási tevékenységre, amelyet felnőttek végeznek az eredeti tanulmányaik kiegészítése céljából.

2. a felnőttkori tanulásról szóló, 2008. májusi tanácsi következtetésekre², amelyek elsőként határozták meg a felnőttoktatási ágazatra vonatkozó közös prioritásokat, megteremtették a különböző érdekelt felek közötti megerősített európai együttműködés alapjait, és egy sor olyan konkrét intézkedést javasoltak a 2008 és 2010 közötti időszakra (továbbiakban: cselekvési terv), amelyek a felnőttkori tanulásban való részvétel növelését és a felnőttkori tanulás minőségének javítását célozzák;
3. a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2008. november 21-én elfogadott, a pályaaorientációnak az egész életen át tartó tanulás stratégiáiba való fokozottabb integrálásáról szóló állásfoglalására, amely rámutat arra, hogy a pályaaorientáció mint tartós folyamat lehetővé teszi a polgároknak, hogy bármely életkorban, életük bármely szakaszában felmérjék képességeiket, kompetenciáikat és érdeklődésüket, döntéseket hozzanak az oktatásukkal, képzésükkel és a szakmai pályafutásukkal kapcsolatban, és hogy alakítsák egyéni életpályájukat a tanulás és a munka terén, illetve más területeken is;
4. az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre³, amelyek az *Európa 2020* stratégiával teljesen összhangban lévő és négy, a felnőttkori tanulás szempontjából egyformán releváns – az egész életen át tartó tanulásra és a mobilitásra, az oktatás és a képzés minőségére és hatékonyságára, a méltányosságra, a társadalmi kohézióra és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítására, valamint az innováció és a kreativitás fejlesztésére vonatkozó – célkitűzést meghatározó stratégiai keretrendszert hoztak létre;
5. az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram megvalósításáról szóló, 2010. évi tanácsi és bizottsági közös időközi jelentésre⁴, amely hangsúlyozta, hogy a felnőttkori tanulásban az is fontos, hogy a kulcskompetenciák teljes skálája le legyen fedve, és megállapította, hogy nagy kihívást jelent annak garantálása, hogy valamennyi tanuló, ideértve a felnőttoktatásban részt vevőket is, profitálhasson az innovatív módszerekből;

² HL C 140., 2008.6.6., 10. o.

³ HL C 119., 2009.5.28., 2. o.

⁴ HL C 117., 2010.5.6., 1. o.

6. az *Európa 2020 stratégia* alábbi kiemelt kezdeményezéseire:
- az *Új készségek és munkahelyek menetrendje*, amely felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az állampolgárok – általános, szakmai és felsőoktatás, valamint felnőttkori tanulás keretében – elsajátítsák a további tanuláshoz és a munkaerő-piaci érvényesüléshez szükséges készségeket,
 - a *Szegénység elleni európai platform*, amely a hátrányos helyzetű közösségek számára innovatív oktatási formák kifejlesztését javasolja annak érdekében, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztettség által sújtott közösségek tagjai méltóságban és a társadalom aktív tagjaiként élhessenek,
 - az *Innovatív Unió*, amely előmozdítja a kiválóságot az oktatásban és a készségfejlesztésben annak biztosítására, hogy a termékek, szolgáltatások és üzleti modellek innovációja megalapozza a jövőbeli gazdasági növekedést az idősödő népesség és az erős gazdasági verseny kihívásával szembesülő Európában;
7. a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2010. október 21-i tanácsi határozatra⁵, amely hatékony ösztönzőkkel kívánja előmozdítani az egész életen át tartó tanulást a foglalkoztatottak és a nem foglalkoztatottak körében, „*megadva ily módon az esélyt minden felnőtt számára, hogy tovább képezze magát, vagy szakmájában előrelépjen*”;
8. az oktatás és a képzés szociális dimenziójáról szóló, 2010. május 11-i tanácsi következtetésekre⁶, amelyek megállapították, hogy a felnőttoktatáshoz való hozzáférés kibővítése új lehetőségeket teremthet az aktív befogadás és a fokozott társadalmi szerepvállalás szempontjából;
9. a szakoktatás és -képzés területén való fokozott európai együttműködés 2011–2020-as időszakra vonatkozó prioritásairól szóló, 2010. november 18–19-i tanácsi következtetésekre⁷, amelyek aktívan ösztönözték a szakmai továbbképzésben való nagyobb fokú részvételt, a humánerőforrás-fejlesztésbe való további beruházásokat, a vállalati képzést és a munkahelyi tanulást, valamint a képzési intézmények és a munkáltatók közötti szorosabb együttműködést, különösen az alacsony képzettségű munkavállalók képzése tekintetében;

⁵ HL L 308., 2010.11.24., 46. o.

⁶ HL C 135., 2010.5.26., 2. o.

⁷ HL C 324., 2010.12.1., 5. o.

ÜDVÖZLI, HOGY

a 2008–2010-es időszakra vonatkozó cselekvési terv valamennyi kiemelt területén elkezdődött a munka, jóllehet az egyes országokban eltérő ütemben:

- a felnőttkori tanulás reformja egyre inkább az oktatás és a képzés terén végrehajtott átfogó fejlesztésekhez, különösen a nemzeti képesítési keretrendszerekhez és az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó stratégiákhoz kötődnek,
- a minőségbiztosítás egyre fontosabb szerepet játszik a felnőttkori tanulásban, és előrelépés figyelhető meg a felnőttoktatást végző szakemberek szakmai profiljának fejlesztése és képzése, valamint a felnőttoktatást nyújtó intézmények akkreditálása és a felnőtteknek nyújtott pályaorientációs szolgáltatások terén,
- a tájékoztatási kampányok és a tanulási lehetőséget biztosító programok egyre inkább a legalacsonyabb képzettségű egyéneket célozzák, így növelik esélyeiket a munkaerőpiacon való elhelyezkedés és a társadalmi integráció terén,
- a nem formális és az informális tanulást, mely a felnőttkori tanulás nagy részét teszi ki, egyre nagyobb mértékben ismerik el és érvényesítik, de az érvényesítési lehetőségek kihasználása még gyakran elmarad a kívánttól,
- sor került az első lépésekre a felnőttoktatási ágazat figyelemmel kísérésének javítása terén,

MINDAZONÁLTAL ELISMERI, HOGY

a gazdasági válság mind rövid, mind hosszú távú következményeinek a kezelése céljából szükség van arra, hogy a felnőttek rendszeresen növeljék személyes és szakmai készségeiket, kompetenciáikat. A munkaerőpiac jelenlegi instabilitására és a társadalmi kirekesztettség csökkentésének szükségességére tekintettel ez különösen érvényes az alacsony képzettségű munkaerőre. Azonban minden felnőttnek – köztük a magasan képzetteknek is – jelentős előnye származhat az egész életen át tartó tanulásból,

ugyanakkor egyre szélesebb egyetértés van kialakulóban azt illetően, hogy a felnőttkori tanulás jelenleg a leggyengébb láncszem az egész életen át tartó tanulás nemzeti rendszereinek fejlesztése terén. A felnőttkori tanulásban való részvétel továbbra is csökken: a 25 és 64 év közötti lakosság egészéhez képest ez az arány 2005-ben 9,8 % volt, 2010-ben pedig mindössze 9,1 %, így a 2020-ra kitűzött, 15 %-os cél elérése még távolabbra került. Megfelelő figyelmet igényelnek tehát az ezzel kapcsolatos akadályok, így az alacsony motiváltság, valamint az olyan ellátó intézmények hiánya, amelyek mind a nők, mind a férfiak számára megkönnyítenék a családi és munkahelyi feladatok összeegyeztetését a tanulással,

más ágazatokhoz hasonlóan a felnőttkori tanulás területén is olyan, a tanulási eredményeken alapuló szakpolitikára kell áttérni, amely az önálló tanulást állítja a középpontba – függetlenül attól, hogy a tanulásra a munkahelyen vagy otthon, a helyi közösségben, önkéntes tevékenység keretében vagy oktatási/képzési intézményben kerül-e sor –, és ki kell fejleszteni egy ehhez szükséges többoldalú irányítási modellt,

az *Európa 2020* stratégia támogatására alkalmas felnőttoktatási ágazat megvalósítása érdekében nagyon sok még a tennivaló a hatékony és eredményes finanszírozás, a második esélyt kínáló lehetőségek biztosítása, az alapkészségek, köztük az írás-olvasási és számolási készségek, illetve a digitális jártasság elsajátítása, a migránsok, a korai iskolaelhagyók, illetve a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok, a fogyatékkal élők és az időskorúak részére nyújtott célzott oktatás, valamint a munkáltatókkal, a szociális partnerekkel és a civil társadalommal való együttműködés terén,

a cselekvési terv végrehajtása felfedte továbbá a felnőttoktatási ágazat megfelelő figyelemmel kísérése terén fennálló nehézségeket, amelyek a statisztikai adatok elégtelenségére és a szakpolitikai intézkedések értékelésének hiányára vezethetők vissza. A felnőttkori tanulásra vonatkozó, igazolt tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz a felnőttkori tanulás valamennyi kulcsfontosságú szempontjára vonatkozóan átfogó és összehasonlítható adatokra, eredményes nyomon követési rendszerekre, a különböző szervek közötti együttműködésre, valamint színvonalas kutatási tevékenységre van szükség,

ÚGY VÉLI, HOGY

az egész életen át tartó tanulás magában foglalja az óvodáskortól a nyugdíjba vonulás utáni évekig tartó tanulást⁸. A felnőttkori tanulás alapvető fontosságú alkotóeleme az egész életen át tartó tanulás folyamatának, és kiterjed minden olyan formális, nem formális és informális – akár általános, akár szakmai jellegű – tanulási tevékenységre, amelyet felnőttek végeznek eredeti tanulmányaik kiegészítése céljából,

annak érdekében, hogy építeni lehessen a 2008–2010-es időszakra vonatkozó cselekvési terv eredményeire, és egyidejűleg ki lehessen egészíteni az iskolai oktatás és a felsőoktatás (bolognai folyamat), valamint a szakoktatás és -képzés (koppenhágai folyamat) terén már meglévő szakpolitikai kezdeményezéseket, egy, a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programra van szükség, amely arra hivatott, hogy lehetővé tegye minden felnőtt számára, hogy életük bármely szakaszában fejlesszék és növeljék készségeiket, kompetenciáikat,

a felnőttkori tanulás jelentősen hozzájárulhat az oktatást és a képzést korán elhagyók arányának 10 % alá szorításához, amely az *Európa 2020* stratégia célkitűzéseinek egyike. Ennek megfelelően kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az *Európa 2020* stratégia keretében célcsoportként meghatározott, jelentős számú alacsony képzettségű uniós polgár számára könnyebben elérhető legyenek az oktatási és képzési rendszerek, kezdve – a munkaerőpiacon és az élet egyéb területein általánosságban hasznosítható magasabb képzettségi szint megszerzésének előfeltételeként – az írás-olvasási és számolási készségek elsajátítását célzó, illetve a második esélyt nyújtó intézkedésekkel. Az alapkészségek megszerzése – amely az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátításának alapja⁹ –, a korai iskolaelhagyás problémájának kezelése¹⁰, valamint a migránsok, a romák és az egyéb hátrányos helyzetű csoportok oktatása és társadalmi befogadása terén, és egyéb hasonló kérdésekben is – mind az iskolai, mind a felnőttkori oktatás keretein belül – összehangolt fellépésre van szükség,

ezzel egyidejűleg el kell ismerni és támogatni kell azt a jelentős hozzájárulást, amelyet – a termelékenység, a versenyképesség, a kreativitás, az innováció és a vállalkozói készség erősítése révén – a felnőttkori tanulás tud nyújtani a gazdasági fejlődéshez,

⁸ A Tanács 2002. június 27-i állásfoglalása az egész életen tartó tanulásról (HL C 163., 2002.7.9., 1. o.).

⁹ HL L 394., 2006.12.30., 10. o.

¹⁰ Amint azt a Tanács 2011. júniusi ajánlása (HL C 191., 2011.7.1., 1. o.) is hangsúlyozza.

e tekintetben nagy szükség van arra is, hogy fokozzuk erőfeszítéseinket az *Európa 2020* stratégia keretében kitűzött azon cél elérése érdekében, mely szerint biztosítani kell, hogy a fiatalok legalább 40 %-a befejezze felsőoktatási vagy annak megfelelő tanulmányait. E cél teljesítése hozzájárulna ahhoz, hogy tudáson és innováción alapuló, a rendelkezésre álló erőforrásokat és humán tőkét teljes mértékben kihasználó versenyképes gazdaságot hozzunk létre,

EZÉRT FELSZÓLÍT

a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési programnak az elfogadására, mely a Tanács által az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keretben azonosított négy stratégiai célkitűzés megvalósítása érdekében folytatja, kiegészíti és megerősíti a felnőttkori tanulás terén végzett munkát. Jóllehet e cselekvési program elsősorban a 2012–2014-es időszakra összpontosít (lásd az e dokumentumhoz csatolt mellékletet), a felnőttkori tanulással kapcsolatos hosszabb távú elképzelések keretébe illeszkedik, amely – a 2020-ig terjedő időszakban – általánosságban az ágazat jelentőségének és presztízsének a növelését célozza, konkrétan pedig arra fog irányulni, hogy:

- i) nemre, illetve a személyes és családi körülményeikre való tekintet nélkül javítsa a felnőttek lehetőségét arra, hogy – személyes és szakmai fejlődésük, társadalmi szerepvállalásuk, alkalmazkodóképességük, foglalkoztathatóságuk és a társadalomban való aktív részvételük elősegítése érdekében – életük bármely szakaszában színvonalas oktatásban részesüljenek;
- ii) a felnőttoktatásra és -képzésre vonatkozó új szemléletmódot alakítson ki, mely a tanulás eredményére, illetve a tanulói felelősségvállalásra és önállóságra helyezi a hangsúlyt;
- iii) ösztönözze, hogy a felnőtt lakosság körében nagyobb mértékben tudatosuljon, hogy a tanulás az egész életüket végigkíséri, és arra rendszeres időközönként, különösen munkanélküliség vagy a pályafutáshoz kapcsolódó változások idején sort kell keríteni;
- iv) elősegítse az egész életen át tartó, eredményes pályaeorientációs rendszerek, valamint a nem formális és az informális tanulás elismerését célzó integrált rendszerek kifejlesztését;
- v) biztosítsa – a civil társadalom és a szociális partnerek, valamint a helyi hatóságok támogatásával – olyan magas színvonalú, formális és nem formális felnőttkori oktatás és képzés átfogó nyújtását, amely kulcskompetenciák elsajátítására irányul, vagy az európai képesítési keretrendszer különböző szintjeinek megfelelő képesítéssel zárul;

- vi) biztosítson a felnőttek képzési szükségleteihez igazított, rugalmas oktatási és képzési lehetőségeket, ideértve a vállalati képzéseket és a munkahelyi tanulást is;
- vii) ösztönözze, hogy a munkáltatók körében nagyobb mértékben tudatosuljon, hogy a felnőttkori tanulás hozzájárul a termelékenység, a versenyképesség, a kreativitás, az innováció és a vállalkozói készség előmozdításához, és fontos tényező az alkalmazottaik foglalkoztathatóságának és munkaerő-piaci mobilitásának növelésében;
- viii) ösztönözze a felsőoktatási intézményeket arra, hogy vegyenek fel kevésbé hagyományos profilú tanulókat is, például felnőtt tanulókat, hogy számot adjanak ezáltal társadalmi felelősségvállalásukról és a társadalom egésze iránt tanúsított nagyobb fokú nyitottságukról, valamint megfeleljenek a demográfiai kihívásoknak és az idősödő társadalom szükségleteinek;
- ix) ösztönözze a szociális partnerek és a civil társadalom szerepét a képzési igények azonosításában és a felnőttek előtt álló tanulási lehetőségek fejlesztésében, valamint optimalizálja a központi, regionális és helyi hatóságok közreműködését;
- x) előmozdítsa, hogy az oktatási és képzési források egyenletesen legyenek elosztva a különböző életszakaszokban, és hogy megosztott felelősségvállalás és határozott – különösen a második esélyek és az alapkészségek iránti – állami kötelezettségvállalás alapján biztosítsák azokat;
- xi) bevonja a szociális partnereket a munkahelyi tanulásra, köztük az alapkészségek megszerzésére irányuló programokba, és tudatosítsa bennük, hogy ez – rájuk nézve is – milyen előnyökkel jár;
- xii) az aktív, önálló és egészséges időskor elősegítése érdekében nyújtson olyan jól átgondolt tanulási lehetőségeket az időskorúak számára, amelyek – a társadalom egészének a javát szolgálva – kiaknázzák az időskorúak ismereteit, tapasztalatát, valamint társadalmi és kulturális tőkéjét;
- xiii) határozott kötelezettségvállalást tegyen a felnőttkori tanulás előmozdítására, hiszen ez kiváló eszköz arra is, hogy elősegítse egyrészt a korcsoportok közötti szolidaritást (például egy „nemzedékek közötti paktum” révén), másrészt a különböző kultúrák és az eltérő háttérrel rendelkező emberek közötti szolidaritást;

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY

1. erőfeszítéseiket a 2012–2014-es időszakban összpontosítsák az e dokumentum mellékletében meghatározott kiemelt területekre, amivel – saját nemzeti kereteikkel és jogszabályaikkal összhangban – hozzájárulnak az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keretrendszer négy stratégiai célkitűzésének a megvalósításához;
2. biztosítsák a hatékony kapcsolattartást az érintett minisztériumokkal és érdekelt felekkel, a szociális partnerekkel, a vállalkozásokkal, az érintett nem kormányzati és civil társadalmi szervezetekkel annak érdekében, hogy javuljon a koherencia a felnőttkori tanulásra vonatkozó szakpolitikák és a tágabb társadalmi-gazdasági szakpolitikák között;
3. tevékenyen működjenek együtt európai uniós szinten a fent említett stratégiai célkitűzések eredményes megvalósítása érdekében, és ezzel összefüggésben mindenekelőtt:
 - i) maradéktalanul használják ki az egész életen át tartó tanulást ösztönző, uniós szinten elfogadott eszközöket a felnőttek tanulásban való részvételének elősegítése céljából;
 - ii) aknázzák ki az egész életen át tartó tanulás programja – különösen a *Grundtvig* és a *Leonardo da Vinci* program – és annak 2014-től életbe lépő utódprogramja, valamint a strukturális alapok és adott esetben egyéb eszközök által biztosított lehetőségeket az említett célok megvalósítását támogató kezdeményezések társfinanszírozására;
 - iii) folyamodjanak a nyílt koordinációs módszerhez a felnőttkori tanúlással kapcsolatos kölcsönös tanulás, illetve a jó gyakorlatok és tapasztalatok cseréjének előmozdítása érdekében, és ehhez vegyék igénybe a Bizottság támogatását és a releváns európai hálózatokat;
 - iv) jelöljenek ki egy nemzeti koordinátort, aki megkönnyíti a többi tagállammal és az Európai Bizottsággal folytatott együttműködést a felnőttkori tanulásra vonatkozó cselekvési program megvalósítása során;

ÉS FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY

működjön együtt a tagállamokkal és támogassa azokat a felnőttkori tanulásra vonatkozó, fent ismertetett megújított cselekvési program végrehajtása, és konkrétan a 2012–2014-es időszakra vonatkozóan meghatározott, az I. mellékletben leírt kiemelt területek megvalósítása során, és ennek keretében mindenekelőtt:

- i) biztosítsa az egyrészt az ezen állásfoglalással összhangban, valamint az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai kerethez tartozó egyéb releváns szakpolitikai folyamatok, a koppenhágai és a bolognai folyamat, illetve az EU felsőoktatási modernizációs programja keretében kidolgozott szakpolitikai intézkedések, másrészt az írás-olvasási készségekkel és a korai iskolaelhagyással kapcsolatos kezdeményezések komplementaritását és koherenciáját, hiszen az iskolai oktatásra és a felnőttkori tanulásra egyaránt kiterjedő, összehangolt megközelítésre van szükség, és a felnőttkori tanulás dimenzióját az említett folyamatok mindegyikének keretében elő kell mozdítani;
- ii) létesítsen szoros és folyamatos kapcsolatot a tagállamok és a többi részt vevő ország által kijelölt nemzeti koordinátorokkal;
- iii) tegye lehetővé a tagállamoknak és a felnőttkori tanulást támogató szervezeteknek, hogy megosszák egymással információikat az általuk alkalmazott politikákról és gyakorlatokról, valamint azok kiértékeléséről, és ebből a célból szervezzen a társaktól való tanulásra irányuló tevékenységeket és kölcsönös felülvizsgálatokat, konferenciákat, műhelyeket és egyéb megfelelő eszközöket, továbbá – a rendelkezésre álló erőforrások korlátain belül – javítsa a felnőttkori tanulásra vonatkozó adatok gyűjtését a mutatók és referenciaértékek összefüggő, 2013-ra aktualizálandó keretrendszerének részeként;
- iv) erősítse meg az európai felnőttkori tanulásra vonatkozó tudásalapot, és e célból adjon megbízást tanulmányok készítésére, és szilárdítsa meg a felnőttkori tanulóval összefüggő kérdések elemzése szempontjából jelentőséggel bíró kutatási struktúrákat, többek között az Eurydice hálózattal és a Cedefoppal, valamint más érintett intézményekkel folytatott együttműködést, és maradéktalanul használja ki ez utóbbiak információs és kutatási kapacitását;

- v) folytassa és mélyítse el az együttműködést az érintett nemzetközi szervezetekkel, így az OECD-vel (különösen a felnőttek kompetenciáinak nemzetközi értékelésére vonatkozó program [PIAAC] eredményeinek felhasználása révén), az ENSZ-szel (különösen az UNESCO-val) és az Európa Tanáccsal, valamint egyéb jelentőséggel bíró regionális és globális kezdeményezések, így az Ázsia-Európa találkozó keretébe illeszkedő, az egész életen át tartó tanulással foglalkozó műhelymunka (ASEM LLL) keretében;
 - vi) használja fel az európai szinten rendelkezésre álló pénzeszközöket a felnőttkori tanulásra vonatkozó ezen cselekvési program végrehajtásának támogatására;
 - vii) tegyen jelentést a cselekvési program megvalósításáról, az „Oktatás és képzés 2020” munkaprogram megvalósításáról szóló közös időközi jelentés részeként.
-

EURÓPAI CSELEKVÉSI PROGRAM A FELNŐTTKORI TANULÁSRA

– A 2012–2014-es időszakra vonatkozó kiemelt területek –

A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy – adott esetben a Bizottság támogatásával – saját körülményeiket is szem előtt tartva, valamint a nemzeti prioritásaikkal összhangban összpontosítsanak az alább leírt területek közül azokra, amelyek saját igényeik szempontjából a legnagyobb jelentőséggel bírnak.

1. Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása

A felnőttek egész életen át tartó tanulásban való részvételének – az erre vonatkozóan meghatározott 15 %-os uniós célnak való megfelelés érdekében történő – növelése és kiszélesítése, valamint a felsőfokú végzettséggel vagy azzal egyenértékű képesítéssel rendelkező fiatal felnőttek arányának 40 %-ra történő felemelése céljából a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy mindenekelőtt:

- *élénkítsék a felnőttkori tanulás iránti keresletet, valamint fejlesszenek ki átfogó és könnyen hozzáférhető információs és pályaorientációs rendszereket, melyeket a potenciális tanulók – elsősorban a hátrányos helyzetű csoportok, a korai iskolaelhagyók, a nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok, az alacsony képzettségű, különösen az írni-olvasni nem tudó felnőttek – tudatosságának és motivációjának növelését célzó hatékony tájékoztató kampányok egészítenek ki, és amely az európai képesítési keretrendszernek megfelelő szintű, elismert képesítésre irányuló, második esélyt nyújtó tanulási lehetőségekkel párosul,*
- *ösztönözzék a munkáltatókat, hogy fektessenek nagyobb hangsúlyt a munkahelyi tanulásra, mind a munkavégzéshez szükséges, mind az általánosabb készségek növelése céljából, többek között rugalmasabb munkarend biztosítása révén,*

- *segítsék elő, hogy a felnőttek rugalmas tanulási formákat vehessenek igénybe, és ennek keretében szélesebb körben biztosítsák a felsőoktatásban való részvétel lehetőségét azoknak, akik nem rendelkeznek a felvételre jogosító, elismert képesítéssel, továbbá szélesítsék a felsőoktatási intézmények által kínált felnőttoktatási programok spektrumát,*
- *léptessenek életbe olyan teljesen működőképes rendszereket, amelyek a nem formális és az informális tanulást érvényesítik, és ösztönözzék, hogy azokat a különböző korú és képesítési szintű felnőttek, valamint a vállalkozások és egyéb szervezetek is igénybe vegyék.*

2. *Az oktatás és a képzés minőségének, illetve hatékonyságának javítása*

A felnőttoktatási ágazat kiépítése és megszilárdítása céljából a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy mindenekelőtt:

- *dolgozzanak ki minőségbiztosítási rendszereket a felnőttoktatást nyújtó intézmények számára, például akkreditációs rendszerek bevezetése révén, figyelembe véve a más területeken már alkalmazott minőségi rendszereket/előírásokat,*
- *javítsák a felnőttoktatást végző személyzet felkészültségét, többek között a kompetenciaprofilok meghatározása, az alapozó képzésre és a szakmai fejlődésre vonatkozó hatékony rendszerek létrehozása, valamint a tanárok, az oktatók és a felnőttoktatás területén dolgozó egyéb alkalmazottak mobilitásának előmozdítása révén,*
- *hozzanak létre olyan életképes és átlátható rendszert a felnőttkori tanulás finanszírozására, amely a felelősség megosztásán, a felnőttkori tanulás iránti magas fokú állami kötelezettségvállaláson, a fizetni nem tudók támogatásán, a pénzforrások kiegyensúlyozott, az egész életen át tartó tanulás folyamatát végigkísérő elosztásán, valamennyi érdekelt fél méltányos pénzügyi hozzájárulásán, továbbá a hatékonyabb és eredményesebb finanszírozás innovatív eszközeinek feltárásán alapul,*
- *dolgozzanak ki mechanizmusokat annak biztosítására, hogy az oktatási kínálat jobban tükrözze a munkaerő-piaci igényeket és lehetőséget nyújtson olyan képesítések megszerzésére és olyan új készségek elsajátítására, amelyek növelik az érintettek képességét a változó környezethez és az új követelményekhez való alkalmazkodásra,*
- *mélyítsék el az együttműködést és a partnerséget a felnőttkori tanulásban érdekelt valamennyi féllel, különösen a közigazgatási szervekkel, a felnőttkori tanulási lehetőségeket kínáló szereplőkkel, a szociális partnerekkel és a civil társadalmi szervezetekkel, különösen regionális és helyi szinten, tanulási régiók és helyi tanulási központok létesítése révén.*

3. A méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása a felnőttkori tanulás révén

Annak érdekében, hogy a felnőttoktatási ágazat képes legyen arra, hogy elősegítse a társadalmi kohéziót és második esélyt nyújtson a tanulás és az élet terén azoknak, akiknek erre szüksége van, valamint hogy a tagállamok hozzájáruljanak az oktatást és képzést korán elhagyók részarányának 10 % alá csökkentéséhez, a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy mindenekelőtt:

- *javítsák a felnőttkori írás-olvasási és számolási készségeket, a digitális jártasságot, és nyújtsanak lehetőséget a felnőtteknek arra, hogy elsajátítsák a modern társadalomban való aktív részvételhez szükséges alapkészségeket és műveltséget (pl. gazdasági és pénzügyi műveltség, polgári, kulturális, politikai és környezettudatosság, az egészséges életvitellel kapcsolatos tájékozottság, valamint fogyasztói és médiatudatosság),*
- *növeljék a felnőttoktatási kínálatot és ösztönözzék az egyének felnőttkori tanulásban való részvételét a társadalmi befogadás erősítése, valamint a közösségekben és a társadalomban való aktív részvétel iránti lehetőségek fejlesztése céljából, továbbá növeljék a migráns lakosság, a romák és a hátrányos helyzetű csoportok esélyeit a felnőttkori tanulásban való részvételre, és adott esetben biztosítsák a menekültek és a menedékkéért folyamodók oktatását, ideértve adott esetben a fogadó állam nyelvének oktatását is,*
- *növeljék az időskorúak tanulási lehetőségeit az aktív időskorra vonatkozó célkitűzések keretében, ideértve az önkéntességet és a nemzedékek közötti tanulás innovatív formáinak előmozdítását, továbbá támogassák az időskorúak ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak az egész társadalom javára történő kiaknázására irányuló kezdeményezéseket,*
- *foglalkozzanak a fogyatékkal élők és a tanulásból valamilyen oknál fogva kizszorulók, például a kórházban, nevelőotthonban vagy büntetés-végrehajtási intézetben élők tanulási szükségleteivel, és nyújtsanak megfelelő útmutatást számukra.*

4. *A felnőttek kreativitásának és innovációs készségének fejlesztése és a tanulási környezetük javítása*

Az új pedagógiai módszereknek és kreatív tanulási környezeteknek a felnőttoktatásban való kialakítása érdekében, valamint a felnőttkori tanulásnak mint az állampolgárok kreativitását és innovációs képességét fejleszteni hivatott eszköznek az előmozdítása céljából a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy mindenekelőtt:

- *mozdítsák elő olyan transzverzális kulcskompetenciák elsajátítását, mint a tanulás tanulása, a kezdeményezőkézség és a vállalkozói készség, a kulturális tudatosság és kifejezőkézség, különösen a kulcskompetenciák európai referenciakeretének a felnőttoktatási ágazatban való alkalmazása révén,*
- *növeljék a kulturális intézményeknek (például múzeumok, könyvtárak stb.), a civil társadalomnak, a sportszervezeteknek és egyéb testületeknek mint a nem formális és az informális tanulás kreatív és innovatív helyszíneinek a szerepét,*
- *használják ki jobban az információs és kommunikációs technológiákat a felnőttoktatás terén annak érdekében, hogy nőjön a felnőttkori tanulásban való részvétel lehetősége és javuljon az oktatás színvonala, például a távoktatásban rejlő új lehetőségek kiaknázása, illetve e-tanulási eszközök és platformok létesítése révén, mert ezáltal új célcsoportok érhetők el, különös tekintettel a speciális igényű vagy távol eső helyen élő tanulókra.*

Az „Oktatás és képzés 2020” négy stratégiai célkitűzésének megfelelő fenti kiemelt területeken való előrelépés érdekében a tagállamok felkérést kapnak továbbá arra, hogy javítsák a felnőttkori tanulásra vonatkozó, európai, nemzeti, regionális és helyi szintű adatok és információk gyűjtését, összehasonlítását és elemzését:

5. *A felnőttkori tanulással kapcsolatos tudásalap növelése és a felnőttoktatási ágazat figyelemmel kísérése*

A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy mindenekelőtt:

- *aktívan vegyenek részt a fő nemzetközi felmérésekben és tanulmányokban, így például a felnőttoktatási felmérésben (Adult Education Survey – AES), a szakmai továbbképzési felmérésben (Continuing Vocational Training Survey – CVTS) és a felnőttek kompetenciáinak nemzetközi értékelésére vonatkozó programban (Programme for the International Assessment of Adult Competencies – PIAAC), és hozzák meg az azok alapján szükségesnek ítélt legfőbb intézkedéseket,*
- *fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy elegendő alapot gyűjtsenek többek között a tanulásban való részvételről, az oktatást nyújtó intézményekről, a finanszírozásról, a tanulás eredményességéről, valamint a felnőttek és a társadalom egésze szempontjából vett előnyeiről, és az adatgyűjtést terjesszék ki a 64 éven túli korosztályra, lépést tartva a munkával töltött életszakasz meghosszabbodásával,*
- *erősítsék a felnőttoktatási ágazat fejlődésének és teljesítményének figyelemmel kísérését és hatásvizsgálatát európai, nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt, és ehhez – amennyiben lehetséges – használják fel jobban a már meglévő eszközöket,*
- *növeljék a felnőttkori tanulással összefüggő kérdések kutatását és mélyreható elemzését, és a kutatást terjesszék ki új területekre, továbbá ösztönözzék a fokozottan interdiszciplináris és előrettekintőbb elemzések igénybevételét,*
- *az „Oktatás és képzés 2020” munkaprogram megvalósításáról szóló közös időközi jelentés részeként tegyenek jelentést a felnőttkori tanulásra vonatkozóan életbe léptetett intézkedésekről.*